

D I S C U S S I E I N H E T V A K

Tekstbegrip anders

Anders dan Mieke Strijbosch denkt, vind ik niet dat je per se met tekstbegrip moet wachten tot de cursisten vloeiend kunnen lezen. Ja, wel op de manier die Mieke voor ogen heeft: die van een cursist die met een tekst aan de slag moet, terwijl hij bij de helft van de woorden nog zit te rommelen met de techniek. De teksten die een cursist zelfstandig te lezen krijgt, moeten goed passen binnen wat hij al kan. Het heeft geen zin een cursist zelfstandig een eenvoudige authentieke tekst te laten lezen, als hij nog maar de helft van de letters of de woorden kent.

Maar tekstbegrip kun je ook anders zien. Stel, iemand in de groep komt met een interessante of relevante tekst, waarvan het onderwerp al redelijk vertrouwd is. Er is dus een tekst en er is een lezer, namelijk de docent. Die kan voorlezen, erbij vertellen en toelichten. Over de inhoud van de tekst kan ook op die manier met beginnende lezers heel goed gepraat worden. Dat is ook werken aan tekstbegrip, ook al lezen cursisten niet zelf de tekst. Sterker nog, als op die manier geregeld met teksten gewerkt wordt, weet de cursist

ook al heel veel over tekstsoorten en het interpreteren van teksten op het moment dat hij vloeiend kan lezen.

Toch maar geen AVI-toets

Met de suggestie de AVI-toets te gebruiken als een goed instrument voor het meten van de technische leesvaardigheid van volwassen NT2-leerders, ben ik het minder eens. Met het idee erachter is niets mis, integendeel: af en toe controleren of cursisten al enigszins vloeiend lezen, is prima en gebeurt misschien soms wel te weinig. Maar de AVI-teksten zijn volgens mij daarvoor niet zo geschikt. De teksten zijn uitdrukkelijk gemaakt voor kinderen.

Volwassenen een tekst laten lezen die voor kinderen gemaakt is, is overigens helemaal niet zo erg. Maar om nou juist vooral bij het toetsen dat type teksten te gebruiken? Een belangrijker bezwaar vind ik overigens dat de normen bij de AVI-toetsen zijn vastgesteld op basis van wat kinderen in het basisonderwijs in de eerste leerjaren door de bank genomen leren. Hoe lang duurt het voordat je een AVI-tekst gelezen hebt? Daar hoort een criterium bij dat ontleend is aan wat kinderen na een aantal maanden onder-

wijs plegen te doen. Op de tweede plaats wordt gekeken hoeveel woorden fout worden gelezen in die tekst. Voor moedertaalsprekers behoren de meeste woorden in die teksten tot hun alledaagse woordenschat. Als er dan iets fout gaat, weet je zeker dat het om een leesfout gaat, en niet om een probleem met de taal. Dat is voor een volwassen cursist uit een Alfa-NT2-groep allerm minst zeker. Als een kind aan het eind van groep 5 van het basisonderwijs een AVI-niveau 4 haalt, weet je dat die score ongeveer vergelijkbaar is met die van een kind dat rond de achttien maanden leesonderwijs heeft gehad (bij wijze van spreken). Wat weet je wanneer je bij een volwassen NT2-lezer tot die vaststelling komt? Zeker, je kunt nog steeds zien of de ene cursist technisch vlotter leest dan de andere, maar dat weet je toch wel. Kortom, je zou volwassenen de AVI-teksten kunnen laten lezen, maar aan de normen heb je weinig. Om de AVI-toetsen bruikbaar te maken voor volwassen NT2-leerders, zou je ze opnieuw moeten normeren voor die groep. En als je toch opnieuw moet normeren, dan kun je beter teksten kiezen die voor volwassenen geschikter zijn. ■

D E K R A N T I N D E K L A S

Deze keer staat een van de Anansi-verhalen centraal, het verhaal waarin Pa Tijger, een van de vaker terugkerende personages in de Anansi-verhalen, het aanlegt met Akoeba, de vrouw van Anansi. Cursisten uit het Caribische gebied, maar ook cursisten uit sommige West-Afrikaanse landen als Ghana, kennen de traditie van de Anansi-verhalen waarschijnlijk wel. Het is ter introductie misschien aardig om even met cursisten die de verhalen kennen, de verschillende personages te verkennen en de namen die daar in verschillende talen bijhoren. De woorden 'kerk' en 'mis' verdienen wellicht enige toelichting, en niet iedereen zal de Nederlandse woorden 'liefje', 'schatje', 'engeltje' of 'vrijer' kennen. Verhaaltechnisch kan het voor sommige cursisten verwarrend zijn, dat in het tweede gedeelte de naam Akoeba staat, terwijl het gaat om Anansi in een jurk. Maar dat zal snel duidelijk zijn.

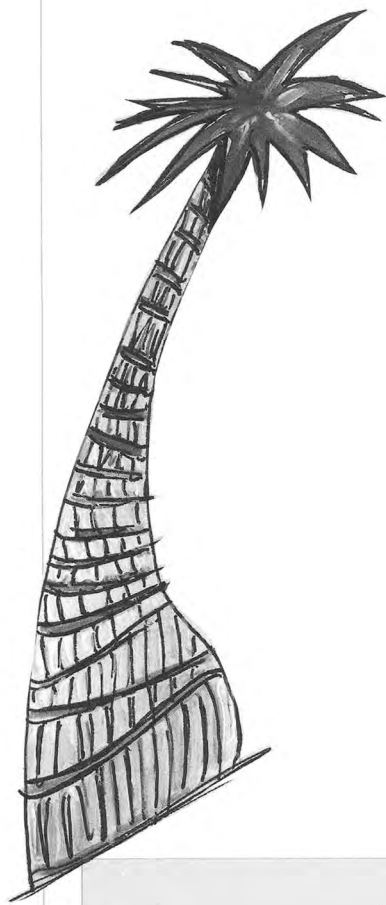
JEANNE KURVERS

PA TIJGER EN ZIJN LIEF

Pa Tijger was niet slim.
 Maar hij was wel mooi om te zien.
 Hij had veel spieren en een mooie snor.
 En hij had een mooi pak met strepen.
 Pa Tijger viel in de smaak bij de meisjes.
 Ook Akoeba, de vrouw van Anansi, vond hem aardig.
 Anansi vond dat niet leuk.
 Hij ging op Pa Tijger af,
 en hij begon te schelden:
 'Ik zag wel dat je Akoeba een knipoog gaf.
 Akoeba houdt daar niet van.
 Ik waarschuw je, Pa Tijger.
 Als ik dat nog één keer zie,
 dan zal ik je krijgen.'
 Pa Tijger lachte Anansi uit.
 'Luister, vriend', zei hij,
 'als je niet wilt dat je vrouw naar me kijkt,
 dan sluit je haar maar op.
 Kan ik het helpen dat de meisjes op me vallen?'

Anansi had geen rust meer.
 'Als ik Akoeba nou eens opsluit', dacht hij,
 'dan kan ze niet meer naar buiten.'
 Maar Akoeba moest toch naar de kerk.
 Dus bedacht Anansi een ander plan.
 Toen het zondag was,
 deed hij een mooie jurk van Akoeba aan.
 Hij liep naar de kerk en wiegde met zijn heupen.
 Bij de hoek stond Pa Tijger.
 Hij zei tegen zijn vrienden:
 'Let op, ik ga Akoeba versieren.'
 Pa Tijger zette zijn hoed schuin.
 Hij gaf Akoeba een knipoog,
 en liep met haar mee.
 'Hoe gaat het, mijn schat?', zei hij.
 'Ik heb je al lang niet meer gezien.'

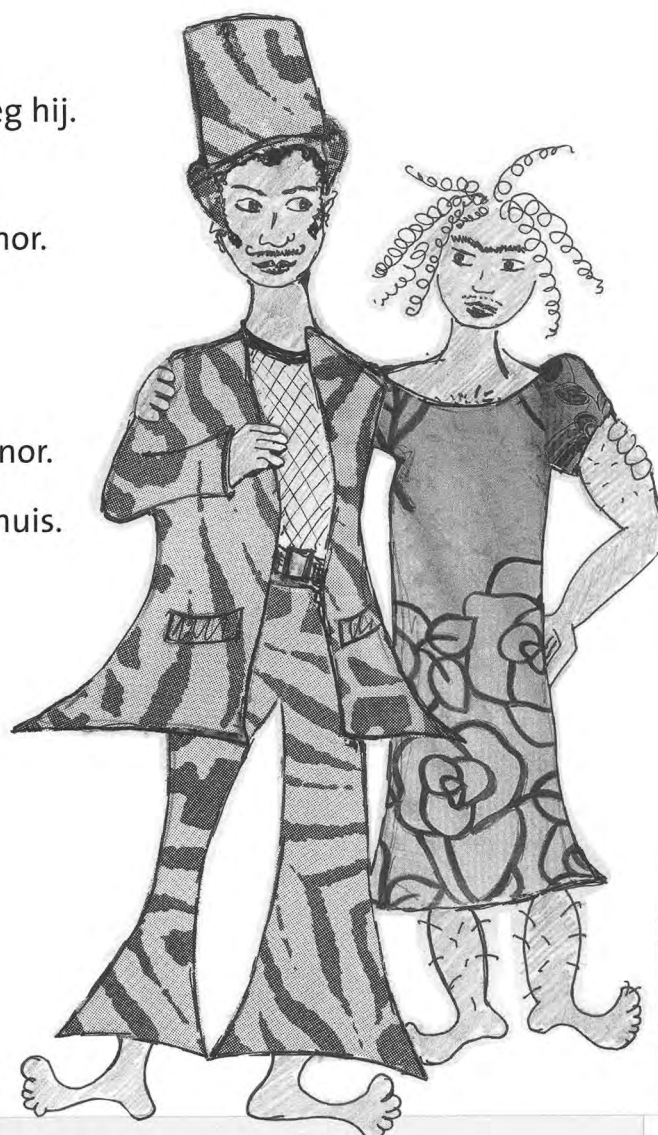
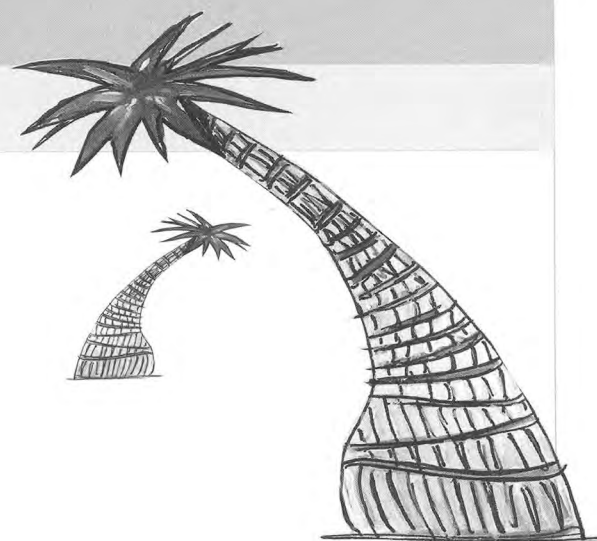
'Ach', zei Akoeba,
 'je kent Anansi toch.
 Die is erg jaloers.
 Ik mag niet eens meer naar de markt.'

Ik mag alleen nog maar naar de kerk.
 'Weet je wat?', zei Pa Tijger.
 'We gaan even een eindje lopen.
 En even op het gras zitten.
 Na de mis breng ik je weer naar huis.'
 Zo liepen ze samen weg.
 De vrienden van Pa Tijger gingen erachter aan.
 Die wilden alles zien.

Pa Tijger pakte de hand van Akoeba.
 Hij begon zacht te strelen.
 Maar het was geen zachte hand.
 Het was de ruwe hand van een werkman.
 'Waarom heb je zulke ruwe handen?' vroeg hij.
 'Dat komt van het harde werken in huis', zei Akoeba.
 Hij pakte haar enkel en begon te strelen.
 Toen zag hij alle haren op haar been.
 'Waarom heb je zoveel haren op je benen?', vroeg hij.
 'Dat komt van alle zorgen', zei Akoeba.
 Toen gaf Pa Tijger haar een kus.
 Op dat moment trok Akoeba een haar uit zijn snor.
 Pa Tijger sprong op van de pijn.
 'Au, waarom doe je dat?' vroeg hij.
 'Lieve jongen, dat doe ik altijd', zei Akoeba.
 'Als ik verliefd ben, trek ik altijd aan de snor.'
 Bij elke zoen verloor Pa Tijger een haar uit zijn snor.

Toen de mis uit was, bracht Pa Tijger haar naar huis.
 En hij bleef maar zeggen: 'Liefje van me,
 schatje van me, wat ben je toch een engeltje.'
 'Vlug, verstop je' zei Akoeba.
 Want daar komt mijn man aan.
 Pa Tijger ging vlug achter een boom staan.
 Toen trok Akoeba de jurk weer uit.
 Het was Akoeba niet, het waos Anansi!
 De vrienden van Pa Tijger
 vielen om van het lachen.
 Pa Tijger loerde van achter de boom.
 Toen zag hij met wie hij had staan vrijen.
 Hij schaamde zich dood.
 En maakte dat hij wegkwam.

Illustratie: Conny van der Neut